

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/318/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115211934
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3115211934.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobcu: H. S., trvale bytom N. XXX, proti žalovanej: F. G., trvale bytom M. G. XX/XX-XX, D., právne zastúpenej JUDr. Juliánom Lapšanským, advokátskou kanceláriou, spol. s.r.o., so sídlom Zelinárska 8, Bratislava, IČO: 45 941 815, o nezákonné obohatenie, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 27. júna 2018, č.k. 27C/212/2015-72, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom žalovanej priznal náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 8.880 eur titulom neoprávneného užívania bytu a sumu 1.230,95 eur titulom 1/2 zostatku na vkladnej knižke po poručiteľke spolu s 5,05 % úrokom z omeškania zo žalovaných súm od 24.02.2009 do 05.03.2015, ako i nahraďiť mu náklady zástupcu žalovanej v skôr vedenom konaní. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil ust. § 123, § 451 ods. 1, 2, § 460, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a výsledkami vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že žaloba nie je dôvodná. Pokiaľ ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom neoprávneného užívania bytu, súd mal z osvedčenia o dedičstve č.k. 16D/427/2014-34 zo dňa 05.03.2015 preukázané, že žalovaná nadobudla 1/2 bytu vrátane podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu a ostatnú 1/2 bytu nadobudla do svojho vlastníctva darovacou zmluvou z roku 2001. Nakoľko sa stala vlastníčkou celého bytu ku dňu 24.02.2009 (ku dňu smrti poručiteľky), od tohto dátumu jej prislúchajú práva vlastníka a ako jediná mala právo byť užívať a nakladať s ním, a preto sa nemohla na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť. Z uvedených dôvodov súd považoval tento nárok za nedôvodný. Rovnaký záver zaujal súd aj ohľadom pohľadávky z účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni (vkladnej knižky), lebo v dôsledku nadobudnutia dedičstva ku dňu smrti poručiteľky sa veriteľom tejto pohľadávky vrátane príslušenstva stala žalovaná. Keďže ju nadobudla výlučne žalovaná, nie je jej povinnosťou niečo žalobcovi uhrádzať. Za nedôvodný považoval súd aj nárok na preplatenie trov právneho zástupcu žalovanej v inom konaní. Považoval rozhodnutie o náhrade trov konania za konštitutívne, pričom žiadny predpis neposkytuje základ už raz priznané a nahradené trovy konania späťne požadovať. Ďalej súd zamietol aj nárok za neumožnenie užívania bytu žalovanou za celý mesiac február 2009. Poukázal na to, že poručiteľka zomrela až dňa 24.02.2009. Následne dospel k záveru o premlčaní nároku (vzhľadom na uplatnenú námietku premlčania žalovanou), pretože si ho žalobca uplatnil žalobou až dňa 25.05.2015, pričom mal vedomosť o tom, že byt patrí do dedičstva najneskôr dňa 06.06.2012, kedy žalobu (pre účely iného konania) spísal. Ak by preto tento nárok súd

považoval za dôvodný, bol by premlčaný, nakoľko žalobca mohol nárok uplatniť na súde najneskôr dňa 06.06.2014, t.j. do uplynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže už dňa 06.06.2012 mal vedomosť o tom, že mohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovanej. Navyše, poručiiteľka bola vlastníčkou 1/2 bytu do dňa 24.02.2009 a žalovaná bola v tom čase vlastníčkou ostatnej 1 bytu, preto v tomto období mali právo byť užívať len poručiiteľka a žalovaná z titulu vlastníckeho práva. Žalovanému (správne žalobcovi) teda žiadny titul v období pred smrťou poručiiteľky nesvedčil, a preto nemohlo z dôvodu neumožnenia užívania bytu žalobcovi vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa jeho zmeny (uvádza zrušenie) tak, že súd žalobe vyhovie. Namietal, že súd nevzal do úvahy darovaciu zmluvu zo dňa 16.10.2001, v ktorej sa uvádza, že matka C.G. daruje 1/2 bytu svojej dcére. Pri vklade do katastra došlo k omylu, pretože miesto 1/2 bytu žalovanej zapísali celý byt. Namiesto toho, aby chybu dala odstrániť, čo bolo jej povinnosťou zo zákona, využila túto chybu vo svoj prospech a tým, že zamĺčala tento byt v dedičskom konaní, došlo k nezákonnému obohateniu, pretože žalovaná užívala byt so svojou rodinou a jemu bol prístup odopretý. Po zistení nových skutočností sa dedičské konanie obnovilo, pričom tu sa prededila ostávajúca časť bytu a vkladné knižky. Na základe tohto dodatočného dedičského konania sa po 6 rokoch vysporiadali, čím žalovaná uznala úmyselnú chybu, tým priznala, že 6 rokov užívala byt a jemu odoprela časť bytu, ktorý mal nárok užívať. Týmto svojim neoprávneným konaním nadobudla žalovaná neoprávnený prospech. Svoj nárok vo forme nájmu za 6 rokov odmietla uhradiť, čo za 74 mesiacov predstavuje 8.800 eur.

3. K podanému odvolaniu sa žalovaná vyjadrila prostredníctvom právneho zástupcu, žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnila sa so závermi súdu prvej inštancie, pričom odvolanie žalobcu nepovažovala za dôvodné.

4. K vyjadreniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca, pričom sa argumentačne pridržiaval podaného odvolania. Opakovane ako v priebehu konania poukazoval, čo malo byť predmetom dedičského konania po ich matke a ako bolo v dedičskom konaní postupované.

5. K podanému vyjadreniu žalobcu sa písomne vyjadrila prostredníctvom právneho zástupcu žalovaná, zotrvala na predchádzajúcom vyjadrení s tým, že z dôvodu procesnej hospodárnosti nebude opakovane prednášať tie isté tvrdenia a preukazovať ich tými istými dôkazmi.

6. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

7. Žalobca v podanom odvolaní vytykal súdu prvej inštancie, že neprihliadal na darovaciu zmluvu zo dňa 16.10.2001, ktorou matka sporových strán, Helena Škripcová, darovala 1/2 bytu svojej dcére, žalovanej. Uviedol, že pri vklade do katastra nehnuteľností došlo k omylu, pretože bol zavkladovaný celý byt, namiesto 1 bytu. Ďalej v odvolaní žalobca konštatoval, že po zistení nových skutočností bolo dedičské konanie obnovené a prededila sa aj ostávajúca časť bytu a vkladné knižky. Bol toho názoru, že ak sa so žalovanou vysporiadal až po 6 rokoch od smrti poručiiteľky v dodatočnom dedičskom konaní, patrí mu nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom odopretia žalovanou užívania 1/2 bytu, ktorý mal nárok užívať aj on.

8. Byt, z vylúčenia užívania ktorého sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia, bol pôvodne vlastníctvom poručiiteľky - matky sporových strán. Za života poručiiteľky došlo k darovaniu 1/2 bytu žalovanej darovacou zmluvou zo dňa 24.02.2009. Ostávajúca 1/2 bytu bola predmetom dedičského konania po poručiiteľke, pričom túto nadobudla žalovaná na základe osvedčenia o dedičstve č.k. 16D/427/2014-34 zo dňa 05.03.2015.

9. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka, dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiiteľa.

10. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 84/2012 zo dňa 23.12.2012 vysvetlil vzťah rozhodnutia súdu v dedičskom konaní a momentu nadobudnutia dedičstva tak, že „smrť fyzickej osoby je v

majetkových veciach právnou skutočnosťou, s ktorou sa spája univerzálna sukcesia podľa § 460 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Dedičstvo sa síce nadobúda smrťou poručiteľa, avšak princíp ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva sa prejavuje v tom, že dedičstvo musí byť súdom (predtým štátnym notárstvom) prejednané a vyporiadané. Podľa rozhodnutia súdu (štátneho notárstva) o dedičstve sa nadobúda dedičstvo s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. Rozhodnutie štátneho notárstva o tom, ktoré veci a práva prešli z majetku poručiteľa na dediča, má iba deklaratórnu povahu (viď bližšie R 30/1993).“

11. Je potrebné poukázať aj na právne postavenie dedičov od momentu smrti poručiteľa do právoplatného skončenia dedičského konania, pričom podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 157/2012 zo dňa 31.08.2012 platí, že „dedičia od smrti poručiteľa až do prejednanania dedičstva majú postavenie podielových spoluvlastníkov a až právoplatným skončením dedičského konania je vyriešená otázka, kto, resp. v akom podiele v skutočnosti dedičstvo nadobudol“.

12. S poukazom na citované ustanovenie Občianskeho zákonníka a rozhodnutia NS SR vyhodnotil odvolací súd predmetnú námietku žalobcu ako nedôvodnú.

13. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Cdo 157/2012 by síce mohlo budiť zdanie, že ak je dedič do skončenia dedičského konania v postavení podielového spoluvlastníka, mala by mu patriť okrem ostatných i zložka vlastníckeho práva, a to užívacie právo (ius utendi et fruendi), pričom ak je v nej obmedzený (eventuálne vylúčený), môže sa domáhať svojej ochrany (teda vlastníckou žalobou, ale tiež finančnej náhrady za nemožnosť užívania predmetu vlastníckeho práva, ako je to v prejednávacom prípade) a mal by byť úspešný, avšak platí, že rozhodnutie o dedičskom konaní má iba deklaratórnu povahu, teda dedič nadobúda vlastnícke právo späťne, ku dňu smrti poručiteľa, čím nevznikne, ak dedič prichádzajúci do úvahy za možného dediča nezdedil predmetnú vec, ani nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za stratu možnosti užívania predmetu dedičstva. Zamieňať pritom nemožno postavenie podielového spoluvlastníka so samotným nadobudnutím dedičstva (vlastníckeho práva), pretože uvedené má odlišný obsah a funkciu.

14. Za situácie, ak 1/2 bytu, ktorý nebol počas 6 rokov od smrti poručiteľky vysporiadaný v dedičskom konaní a ktorý nakoniec prešiel z majetku poručiteľky na žalovanú platí, že žalobcovi k bytu nesvedčalo nikdy vlastnícke právo. Rozhodnutie v dedičskom konaní má iba deklaratórnu povahu, teda sa ním iba potvrdili majetkové vzťahy, ktoré boli založené týmto rozhodnutím. Preto, hoci dodatočné dedičské konanie trvalo dlhší čas (od 24.02.2009 do 05.03.2015), žalovaná nadobudla vlastnícke právo k ostávajúcej 1/2 bytu už ku dňu smrti poručiteľky. Ak žalobca nenadobudol vlastnícke právo k bytu, nemohol byť ani užívať. Súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru o tom, že nedošlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej na úkor žalobcu.

15. S poukazom na uvedené, keď odvolacie námietky žalobcu neboli dôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi, nakoľko bola v odvolacom konaní plne úspešná. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške tejto náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).